

Akkord og produktivitet

- noen problemstillinger

- Lønssystem for produktivitet eller kamuflert fastlønnssystem gjennom kompensasjon og tillegg
- Bidrar akkord til fag mot fag eller samarbeid
- Basens dobbeltrolle som arbeidsleder og tillitsvalgt for laget
- Det er brukerne som bestemmer hvordan systemet fungerer => "it's take two to tango".

Vad kostar ackorden

– för samhällsekonomin och byggsektorn?

Dagens ackordslönesystem är dyrbart för samhällsekonomin och byggföretagen. Det leder till mätbara extrakostnader för byggsektorn på ca 1,5 mdr kronor per år. Andra icke mätbara extrakostnader (arbetsmiljö, rekryteringssvårigheter, kvalitetsproblem m.m.) är sannolikt lika stora.

Till detta kommer att Sveriges tillväxt hämmas. En fungerande bostadsmarknad och effektiva transportsystem är förutsättningar för tillväxten, samtidigt som en stabil tillväxt är den enskilt viktigaste faktorn för expansion i byggsektorn. Dagens ackordslönesystem motverkar långsiktighet och stabil tillväxt.

Hva sier forskerne om prestasjonslønn?

- De er uenige
 - Forskningen dreier seg om individuell prestasjonslønn
 - Samarbeid og prestasjonslønn er vanskelig
 - Flertallet mener prestasjonslønn skaper mer problemer enn de løser
 - Demotiverende hvis manglende resultat skyldes forhold en ikke kan påvirke
- Viktig å ha klare rammer for prestasjonen?

”Prestasjonslønn som element i verdikjedeoptimering”

- Akkordsystemet er et logisk svar på prosjektstrukturen og konjunkturfølsomheten i bransjen
- 30-40% arbeider på systemet
- Systemet er produktivitetsfremmende for den konkrete arbeidsprosess
- Systemet er produktivitetsbremsende når det gjelder innføring av nye produkter og utstyr

”Prestasjonslønn som element i verdikjedeoptimering” (2)

- Systemet forsterker bransjens fragmentering
- Mest positive er der hvor partene har erfaring og tillit til hverandre
- Viktig med tydelige akkord- eller fastlønnsbedrifter
- Systemet bidrar til at lagene er selvstyrte og arbeider effektivt – uten kontroll
- Kravet til effektivitet går ikke ut over kvalitet og sikkerhet

FOB om akkord

- Hvorfor akkord => FOB § 4-2.1
 - Lønssystemer basert på ren akkord stimulerer til initiativ og innsats og virker produktivetsfremmende
- Klare krav og forpliktelser om ledelsens og lagets ansvar hver for seg og sammen for tilrettelegging og drift
- Retten til forhandling ved endrede forutsetninger og ikke-tariffert arbeide
- **Problemene oppstår når tegninger/prosjektering ikke stemmer og ved samordning av aktiviteter/UE**

Drift av byggeplass krangling eller samarbeid?

Kostnadsart	Kontorbygg		Bolig	
	Råbygg	Innredning	Råbygg	Innredning
Rigg og drift	5,0 %	5,0 %	7,7 %	7,7 %
Grunnarbeider	3,6 %	1,5 %	1,9 %	1,9 %
Betongarbeider	22,0 %	2,0 %	17,0 %	2,1 %
Stål og glassarbeider	4,1 %	7,0 %		2,1 %
Blikkenslagerarbeider		0,3 %		1,3 %
Tømmer og innredningsarbeider		15,1 %		27,5 %
Maler og murarbeider		4,0 %		5,3 %
Taktekkingsarbeider	0,7 %		1,2 %	
Rørleggerarbeider	1,0 %	6,6 %	2,0 %	7,9 %
Ventilasjonsarbeider	1,0 %	6,0 %	0,5 %	1,4 %
Elektroarbeider	1,0 %	9,6 %	1,5 %	6,5 %
Heisarbeider		0,9 %		1,7 %
Arkitekt og konsulent	1,6 %	2,0 %	1,2 %	1,6 %
Totalt	40,0 %	60,0 %	33,0 %	67,0 %

Drift av byggeplass krangling eller samarbeid?

	Kontorbygg		Bolig	
	Råbygg	Innredning	Råbygg	Innredning
Kostnader	40,0 %	60,0 %	30,0 %	70,0 %
Tid	50,0 %	50,0 %	50,0 %	50,0 %
Bemanning/timeverk	40,0 %	60,0 %	30,0 %	70,0 %
Antall aktører	3	11	3	9

Hvilke strategier har bedriftene?

Fra byggeindustrien 11-08

- Skanska: Plattformer med standardiserte grunnsystemer som omfatter hele kjeden. Prefabrikasjon og erfaringstilbakeføring
- Veidekke: Systematisk byggeproduksjon, forankret mer i personer enn i systemer. Involvering viktigst.
- Peab: standardisering og forenkling
- Selvaag: Boligindustriens svar på IKEA
- AF: Vil ta opp igjen (R.E.) systematisert og industrialisert produksjonsopplegg , standardisere prosessene
- JM Byggholt: Systematisk bygging er bedre begrep enn industrialisert bygging (fabrikken er byggeplassen)

Hvordan oppleves bedriftene fra vår side?

- Få bedrifter har en gjennomført strategi for hvordan byggeplassene og akkord skal drives
- Store forskjeller mellom ulike byggeplasser i samme firma
- Store forskjeller mellom distrikt
- De som har en gjennomført strategi er gode
- Der et akkordfag tjener penger, tjener også andre akkordfag bra

Hvordan oppleves unge ingeniører fra vår side?

- Karrierebevisste => HK eller noe med eiendom
- Lite kunnskap om drift og avtaleverket => skal snart videre
- Ikke opplært i arbeidsledelse og personalhåndtering => slipper alt dette når arbeidet settes bort
- Artig å shoppe leverandører
- Mange er veldig dyktige når de blir penslet på rett spor

Lagenes strategier

- Uklare bedrifter påvirker lagenes strategier
- De skal håndtere byggeplasser hvor ledelsen
 - Er dårlige på drift og akkord
 - Ønsker fast- eller bonuslønn
 - Er gode på drift og akkord
 - Er gode på drift, men har lite kjennskap til akkord
 - Ledelse de har jobbet med før og stoler på
 - Ledelse de ikke har jobbet med før og ikke stoler på
- Skal laget satse på akkord, forhandlet akkordnivå eller fastlønn med mye overtid?

Bedriftsvis forutsetninger for akkord

- Hvordan skal byggeplassene og akkord gjennomføres
- Hvilke prestasjoner skal måles og belønnes?
- Krav til kunnskap hos ledelse og lag
- Krav til prosjektering, arkitekt, UE mm
- A og B-lag, fellesakkord, oppsplittet akkord....?
- HMS
- Hvordan sikre flyten med andre fag
- Målerutiner
- Erfaringsoverføring

TRIMMET BYGGERI, PPU

et godt verktøy for samarbeid og flvt?

PPU oppgørelse
William Demant Kollegiet

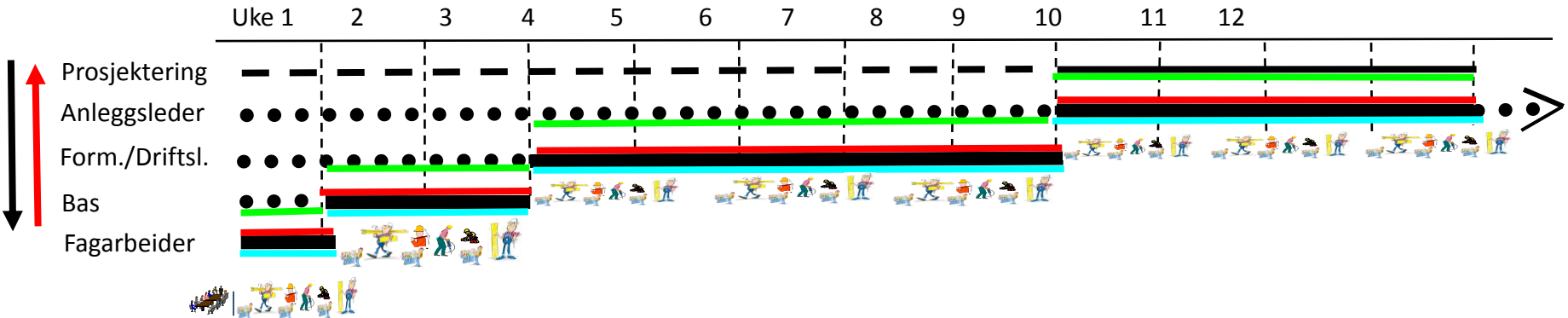
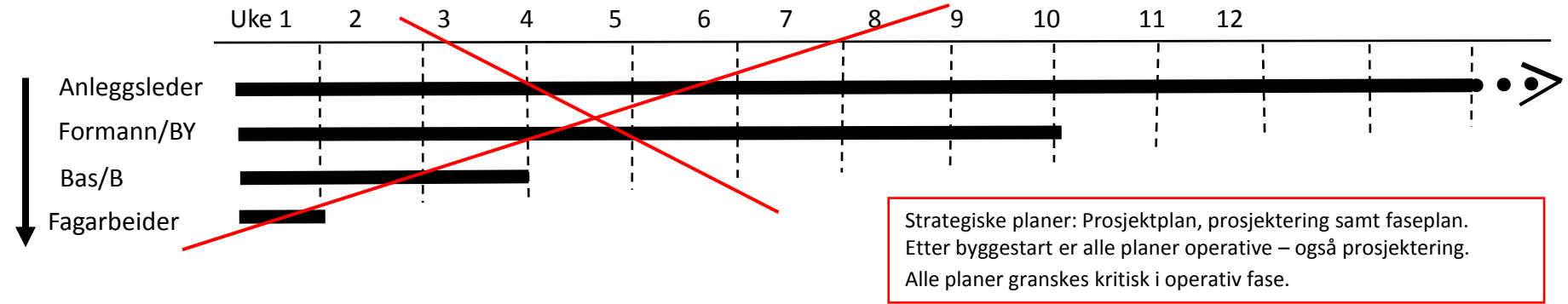
PPU	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Jord og beton													
Jord og kloak													
Betonelement													
VVS	100	100	94	100	78	98							
Murer		100		100									
Tømrer	79	87	78	100	90	62							
Elektriker svagstrøm													
Elektriker	100	75	83	88	100	100							
Maler						100							
Den samlede byggeplads	93	91	85	97	89	92							

Farveskala: under 60% ■ 60-69 % ■ 70-79 % ■ 80-94 % ■ 95-100 % ■

Arsager i uge 19

VVS'eren blev ikke helt færdig med aktiviteterne "afløb" og "radiatorer" som følge af at der stod nogle vinduer i vejen og der manglede nogle fittings på en badekabine.
Tømreren udførte ikke aktiviteten "vinduer" som følge af at stilladset ikke var taget ned som planlagt.
Tømreren udførte ikke aktiviteten "gipsvæg i gang" som følge af manglende materialer.
Tømreren afsluttede ikke aktiviteten "prøveværelse" som følge af at maleren ikke havde malet færdigt som planlagt. Aktiviteten "prøveværelse" var ikke med på malerens ugeplan.

Eksempel på struktur

Tidshorisonter for plan, krav og tilrettelegging.

Tidshorizont møter: cyan bar

Eksempel på en struktur

Basmøte "etter" IA-møtet, driftsmøte "etter" basmøte og prosjekteringsmøte "etter" driftsmøte.

Rammebetingelse: Faseplan
Oppdateres fortløpende – i driftsmøtet.

Byggherremøte.

Input: Beslutningsunderlag byggherrebeslutninger. Egen/utskilt byggherrebeslutningsplan. Oppdatert faseplan.
Output: Byggherrebeslutninger.

Prosjekteringsmøte.

Input: Krav og tilrettelegging tegningsgrunnlag uke 4-8. Arbeids-, bas-, og oppdatert faseplan og utviklingsplan uke 1-8. Faseplan samlet
Output: Kvalitetssikret tegningsgrunnlag uke 4-8.
Operativ prosjektering uke 9 +

Driftsmøte .

Input: Sist oppdatert faseplan. Arbeids- og basplan uke 1-3. Krav tilrettelegging uke 2-3.
Output: Tilrettelegging uke 2-3. Ny oppdatert faseplan uke 1-3. Utkvikksplan uke 4-8. Oppdatert faseplan uke 9 og fremover.

Basmøte.

Input: Oppdatert faseplan/utviklingsplan. Krav tilrettelegging uke 1+. Arbeidsplaner uke 1+. Oppdatert basplan uke 1-2.
Output: Koordinert tilrettelegging uke 1. Basplan uke 2-3.

Ukeplanmøte/Lagsmøte.

Input: Oppdatert faseplan, Oppdatert basplan uke 1-2
Skisse til arbeidsplan uke 1+.
Output: Arbeidsplan uke 1+.

Fredag

Mandag

Bassamling.

Input: Oppdatert faseplan
Basplan
Output: Oppdatert basplan.

Uke 0

Uke 1

Artikkel Adresseavisen 14.4.08

Smart å møtes

Veidekke-ansatte fagarbeidere som bygger for KLP på Dalsenget, har innsett at det lønner seg å bruke tid på planlegging av egen arbeidsuke. Mer interessant blir jobben også når hver enkelt får større ansvar for og innflytelse på jobben som skal gjøres. Foto: NILS H. TOLDNES

Selvstyre på byggeplassen

Konklusjon

- Bedriftsvis forutsetning må være basert på enighet mellom ledelse og klubb
- Det må beskrives en struktur for gjennomføring og kobling av drift og akkord
- Partene må stå fast når behovet for unntak pga unike lokale forhold melder seg
- Partene må ha fast punkt om status og erfaringer på sine møter

➤ Husk de tre T'er => Ting Tar Tid